

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ražňany na roky 2024 - 2030

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ražňany na roky 2024 - 2030

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ražňany na roky 2024 - 2030
Územné vymedzenie:	Obec Ražňany
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	DD. MM. RRRR
Dátum platnosti	od XX.XX.2024 do 31.12.2030
Verzia ¹	1.0
Publikovaný verejne:	DD. MM. RRRR

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje

Obsah

Úvod	5
Cieľ dokumentu PHSR.....	7
Časť A - Analytická časť	9
Geologické a geomorfologické pomery	11
Hydrologické pomery.....	12
Zdroj: https://www.raznany.sk/obsah/charakteristika-obce	13
Klimatické pomery	13
Pedologické podmienky	14
Fauna, flóra a vegetácia.....	16
Chránené územia	18
Odpadové hospodárstvo	18
História obce.....	19
Technická infraštruktúra a doprava	23
Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia.....	27
Ľudské zdroje	27
Vzdelávanie a školstvo	30
Hospodárenie obce	35
Významné investičné akcie v roku 2022.....	37
Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia.....	39
STEEP analýza.....	40
Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia	42
SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia)	42
Časť B - Strategická časť.....	46
Ciele a priority (Globálny cieľ, špecifické ciele, priority – hlavné oblasti smerovania podpory)	46
Časť C - Programová časť.....	50
Opis rozvojovej stratégie.....	52
Časť D - Realizačná a finančná časť	55
Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR	58
Systém monitorovania a hodnotenia	58
Záver	60
Prílohy PHSR	61

Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR.....	62
Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek	63
Príloha č. 3 – Zoznam grafov	64
Príloha č. 4 - Zoznam obrázkov	65

Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ražňany (ďalej len „PHSR“) je základným programovým a výkonným dokumentom spracovaným na lokálnej a čiastočne i regionálnej úrovni. Zohráva kľúčovú úlohu pri plánovaní rozvoja obce a pri využívaní štrukturálnych fondov EÚ pre svoj sociálno – hospodársky rozvoj. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Je strednodobým programovým dokumentom realizačnej fázy na podporu regionálneho rozvoja na úrovni obce s dôrazom na ekonomickú a sociálnu oblasť.

Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.

PHSR obce Ražňany podporuje regionálny rozvoj na miestnej úrovni s dôrazom na sociálnu a ekonomickú sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie a stimuláciu sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce, ktorý na základe monitorovania bude priebežne aktualizovaný a dopĺňaný.

PHSR rieši „využitie malého územia na miestnej úrovni“ – v intraviláne obce - § 4 ods. 2 písm. b) zákona EIA. Tento dokument je otvorený, je možné ho dopĺňať a tým pružne reagovať na potreby občanov a potreby rozvoja obce.

Na vypracovaní tohto dokumentu participovali zainteresované subjekty obce. Tí boli zapojení hlavne do prezentovania svojich návrhov a konkrétnych myšlienok pre ďalší rozvoj a smerovanie obce.

Základné východiskové dokumenty na miestnej úrovni

Schválený rozpočet na rok 2024 s výhľadom na roky 2025, 2026

Účtovná závierka obce Ražňany r. 2023 (<https://www.registeruz.sk/>)

Individuálna výročná správa obce Ražňany za rok 2022

Web stránka obce Ražňany (<https://www.raznany.sk/>)

Stratégia miestneho rozvoja vedeného komunitou „Kráľovská história, krásna príroda, tvoriví ľudia – to je Sabinovsko“

Základné východiskové dokumenty na úrovni kraja

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja PSK na roky 2021-2030

Územný plán Prešovského samosprávneho kraja

INTEGROVANÁ ÚZEMNÁ STRATÉGIA Prešovského samosprávneho kraja na roky 2021 – 2027

Základné východiskové dokumenty na národnej úrovni

Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 - 2027

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 - dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030

Program Slovensko 2021 – 2027

Program rozvoja vidieka SR 2014-2022

Nízko uhlíková stratégia pre rozvoj SR do roku 2030 s výhľadom do roku 2050

Národná stratégia regionálneho a územného rozvoja SR do roku 2030

Zelenšie Slovensko - Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030

Obsah (osnova) dokumentu PHSR:

- Úvod
- Časť A - Analytická časť
- Časť B - Strategická časť
- Časť C - Programová časť
- Časť D - Realizačná a finančná časť
- Záver
- Prílohy

Cieľ dokumentu PHSR

Cieľom dokumentu PHSR je vytvoriť trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu obce, ktorá je zameraná na realizáciu sociálneho a hospodárskeho rozvoja obce s prihliadnutím na dodržanie globálnych cieľov regionálneho vývoja.

Vypracovaním tohto dokumentu splní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky EÚ - princíp programovania, ktorý hovorí, že podpora zo zdrojov EÚ sa viaže na vypracovanie programových dokumentov. Programovým dokumentom na úrovni obce je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Možnosť získať verejné zdroje z rozpočtu EÚ a národného rozpočtu SR je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby dokumentu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce umožní obci zorientovať sa v hlavných oblastiach rozvoja obce, pričom jej budú ponúknuté konkrétne aktivity na ich realizáciu a ďalšie postupy na ich napĺňanie.

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHSR

Vypracovanie PHSR obce Ražňany je dôležité pre:	<ul style="list-style-type: none"> • Zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnej výzvy operačných programov.
	<ul style="list-style-type: none"> • Dosiahnutie využitia strategického plánovania v území obce.
	<ul style="list-style-type: none"> • Lepšiu implementáciu rozvojových aktivít.

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	– Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ražňany na roky 2024 - 2030
Forma a riadenie procesu spracovania	– pracovníkmi samosprávy, – s pomocou externých odborníkov - metodická podpora, konzultácie, – za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať starosta obce

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Termín	I /24	II /24	III /24	IV /24	V /24	VI /24	VII /24	VIII /24	IX /24	X /24	XI /24	XII /24
Úvod*												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná a finančná časť												
Záver												

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť A - Analytická časť

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec Ražňany je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

Obec Ražňany sa nachádza asi 2 kilometre juhozápadne od okresného mesta Sabinov. Obec sa nachádza v doline rieky Torysa v Spišsko-šarišskom medzihorí. Najbližšie okolie tvoria prírodné celky Čergov, Beskydské predhorie, Košická kotlina a Šarišská vrchovina. Dedina bola súčasťou panstva hradu Šariš. Vznikla z dvoch usadlostí Nyars a Ardo, usadlostí strážcov lesa a poľnohospodárov. Pôvodný názov obce Ňaršany bol v roku 1947 zmenený na Ražňany. Nadmorská výška v strede obce je 350 m n. m.

Katastrálne územie obce má pretiahnutý tvar v severozápadno-južnom smere. Kataster obce Ražňany hraničí s obcami – Pečovská Nová Ves, Šarišské Michal'any, Ostrovany, Jarovnice, Uzovský Šalgov a s mestom Sabinov.

Adresa: Obecný úrad Ražňany, Hlavná 235/62, 082 61 Ražňany

Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Ražňany

Kód obce:	525090
Názov okresu:	Sabinov
Názov kraja:	Prešovský
Štatút:	obec
PSČ:	082 61
Telefónne smerové číslo:	051
Prvá písomná zmienka o obci:	1248
Celková výmera územia obce (km ²):	11,37
Hustota obyvateľstva na km ² :	146

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Ra%C5%BE%C5%88any>

Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Ražňany

Zemepisná šírka:	49°04'52" severnej šírky
Zemepisná dĺžka:	21°04'58" východnej dĺžky
Nadmorská výška:	350 metrov nad morom
Susedné obce:	Pečovská Nová Ves, Šarišské Michal'any, Ostrovany, Jarovnice, Uzovský Šalgov a Sabinov

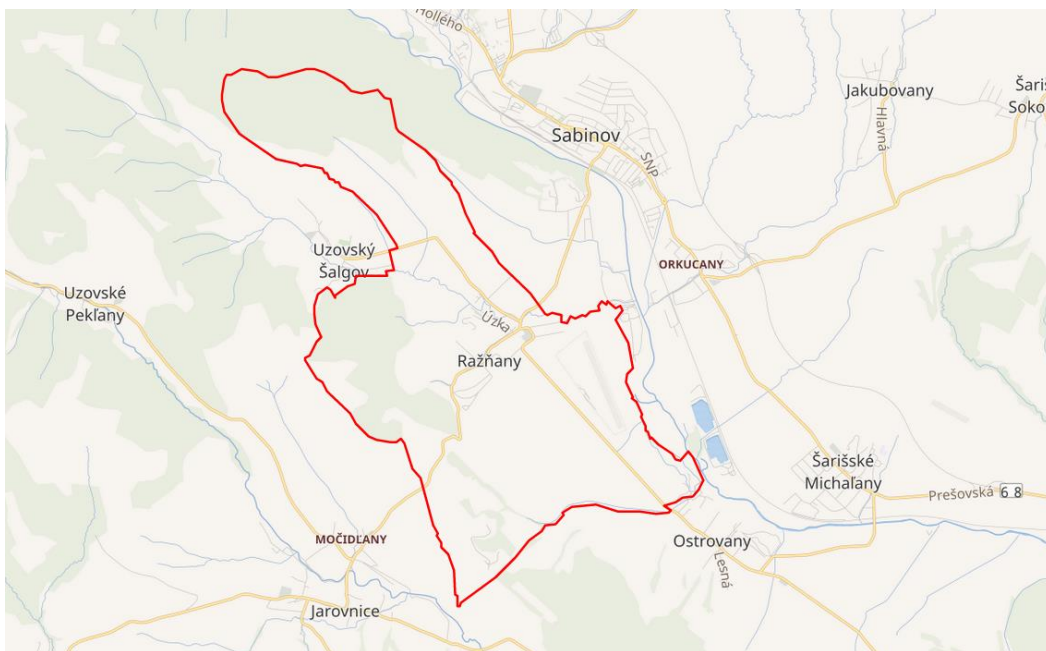
Zdroj: PHSR obce Ražňany na roky 2016-2023

Obrázok 1 Poloha obce Ražňany na mape Slovenska

Zdroj: <https://www.raznany.sk/obsah/charakteristika-obce>

Obrázok 2 Kataster obce Ražňany

Zdroj: <https://sk.wikipedia.org/wiki/Ra%C5%BE%C5%88any#/map/0>

Obrázok 3 Letecká snímka obce Ražňany

Obrázok 4 Budova Obecného úradu Ražňany

Zdroj: OcÚ Ražňany

Geologické a geomorfologické pomery

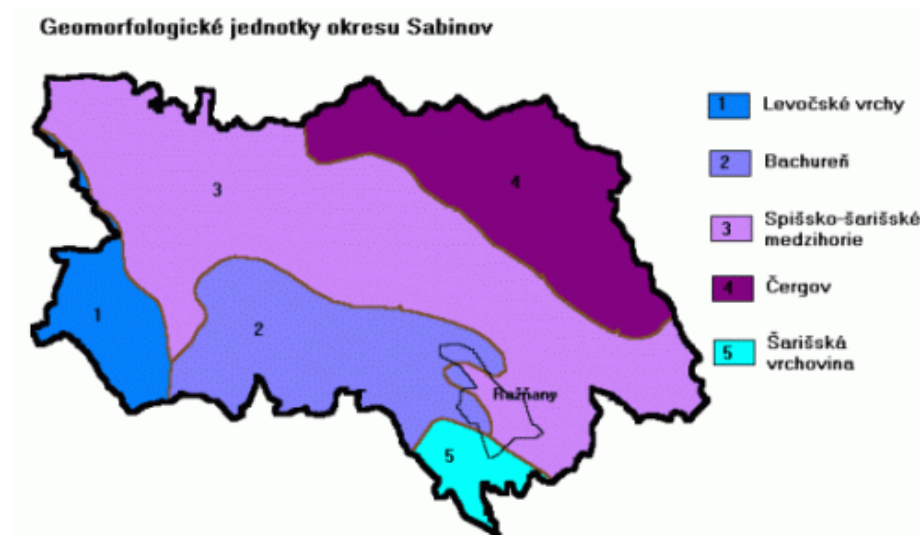
Prevažná časť katastra obce Ražňany sa nachádza v Spišsko-šarišskom medzihorí, ktoré predstavuje vonkajšie, Západné Karpaty, budované najmä vnútro karpatským paleogénom. Na tvorbe pomerne jednotvárneho reliéfu sa podieľajú flyšové horniny s prevahou slienitých bridlíc a ílovcov, na ktorých sa nachádzajú polia a sídla. Pestrejšia tvárnosť povrchu s ostrejšími formami je v miestach, kde sa vyskytujú aj zlepenkové a pieskovcové vrstvy, na ktorých sú lesy a pasienky. Ďalším geomorfologickým celkom, ktorý zasahuje vo väčšej miere do katastra obce

je Bachureň, ktorý sa vyznačuje mäkkou povrchovou tvárnosťou s množstvom zlepcov, ílovcov a pieskocov.

Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie patrí dotknuté územie do regiónu karpatského flyša, subregiónu vnútorných Karpát a do nasledujúcich rajónov:

- Rajón kvartérnych sedimentov zasahuje okrajovo východnú časť dotknutého územia a je tvorený rajónom deluviálnych sedimentov.
- Rajón predkvartérnych sedimentov tvorený rajónom flyšoidných hornín v centrálnej časti dotknutého územia a rajónom pieskocovo-zlepcových zasahujúcim okrajovo západnú časť dotknutého územia.

Obrázok 5 Geomorfologické jednotky okresu Sabinov

Zdroj: <https://www.raznany.sk/obsah/charakteristika-obce>

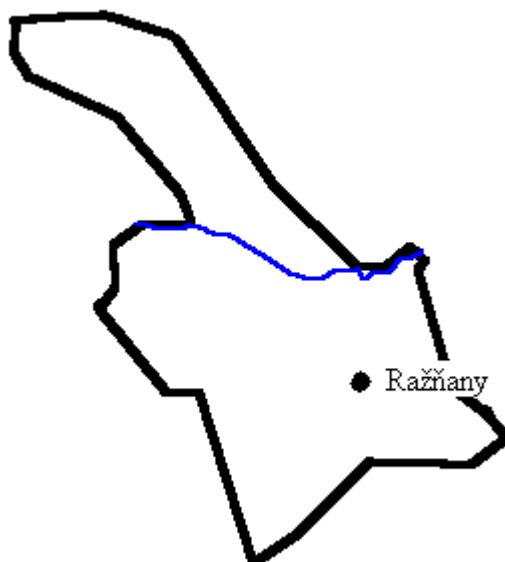
Hydrologické pomery

Z hydrologického hľadiska dotknuté územie patrí do čiastkového povodia Hornádu (číslo hydrologického poradia 4-32), základného povodia Torysy (číslo hydrologického poradia 4-32-04) a je odvodňované potokom Šalgov s jeho bezmennými prítokmi, potokom Šalgovec a Ostrovianskym potokom.

V severnej časti dotknutého územia sa nachádza neudržiavaný hydromelioračný kanál odvádzajúci vodu z odvodnených pozemkov na časti poľnohospodárskej pôdy v lokalitách Medzianske, Zimná studňa, Konopiská, Kanáše a Sakadiky. Kanál je zaústnený do potoka Šalgov. Kanál bol v správe bývalého PD Ražňany, ktoré zaniklo. Dĺžka kanála je cca 1975 m. Vodné toky územia môžeme podľa režimu odtoku zaradiť do vrchovinnno-nízinnej oblasti so

dažďovo-snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú v mesiacoch február, marec a apríl, najnižšie vodné stavy sú v mesiaci september.

Obrázok 6 Vodná sieť obce Ražňany

Zdroj: <https://www.raznany.sk/obsah/charakteristika-obce>

Klimatické pomery

V katastri prevláda oceánska klíma s kontinentálnymi prvkami; prejavuje sa neskorým nástupom jari a zvýšenými teplotami v jeseni v porovnaní s jarou. Prírodné celky zasahujúce do katastra obce spadajú do mierne teplej oblasti s priemernými ročnými teplotami okolo 6°C. Najteplejším mesiacom je júl s priemernými teplotami od 14 – 19,5 °C a najchladnejším január, v ktorom sa teploty pohybujú medzi -4 až -7 °C. V júli je aj najviac slnečného svitu. Zrážkové pomery ovplyvňuje jednak nadmorská výška, morfológia územia ale aj tzv. zrážkový tieň, v ktorom sa obec nachádza a ktorý spôsobujú Levočské vrchy. Priemerne za rok tu padne menej ako 650 mm zrážok, pričom maximum zrážok pripadá na jún, júl a najmenej na február. Priemerný počet dní so snehovom pokrývkou je 60 – 80 a priemerné maximum snehovej pokrývky je cca 30 cm.

Obrázok 7 Klimatické oblasti okresu Sabinov

Zdroj: <https://www.raznany.sk/obsah/charakteristika-obce>

Pedologické podmienky

Na území katastra obce Ražňany sa nachádza päť typov pôd – fluvizeme, čiernice, pseudogleje, pararendziny a kambizeme. Na sledovanom území má väčší vplyv na tvorbu pôd horizontálna zonálnosť (blízkosť potokov a riek) ako vertikálna zonálnosť (nadmorská výška). Presnejšie sa na území obce nachádzajú tieto subtypy pôd:

fluvizeme – kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké z nekarbonátových aluviálnych sedimentov

čiernice – kultizemné, sprievodné čiernice glejové, lokálne modálne z nekarbonátových aluviálnych sedimentov

pseudogleje – modálne, kultizemné a luvizemné, nasýtené až kyslé zo sprašových hĺn a svahovín

pararendziny – kambizemné a kambizeme rendzinové, zo zvetralín pieskocovo-slieňovcových hornín

kambizeme – modálne a kultizemné, nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín

Pri pohľade na zrnitostné skupiny pôd jednoznačne prevláda piesočnato-hlinitá až hlinitá pôda, ktorá patrí medzi úrodné pôdy. Čiže môžeme skonštatovať, že kataster obce má vhodné pôdy, aj typy aj druhy, na rozvíjanie poľnohospodárskej výroby.

Antropogénny tlak na využívanie pôdy na iné účely, ako na plnenie jej primárnych produkčných a environmentálnych funkcií spôsobuje jej pozvoľný úbytok. Do súboru faktorov, ktoré negatívne ovplyvňujú úrodnosť pôd patria chladnejšia klíma, vyššia humidita, minerálne chudobné pôdotvorné substráty, nedostatočný obsah prístupného fosforu, nižšie hodnoty sorpčnej schopnosti pôd, vysoká pôdna acidita, nízky obsah a málo kvalitný humus, nestabilná štruktúra, nízka vodopriepustnosť, členitosť terénu a výrazná vodná erózia. Dominantnými faktormi nižšej produkčnej schopnosti pôd tohto kraja je zrnitostné zloženie, štruktúra pôdy a pôdna reakcia. S geomorfologickými, fyzikálnymi i hydrologickými podmienkami územia úzko súvisia procesy degradácie pôd vplyvom vodnej erózie.

Obrázok 8 Pôdne typy okresu Sabinov

Zdroj: <https://www.raznany.sk/obsah/charakteristika-obce>

PHSR obce Ražňany na roky 2016-2023

Celková výmera územia obce je 1 136,60 ha, výmera poľnohospodárskej pôdy je 757,20 ha (66,62 %) a nepoľnohospodárskej pôdy 379,40 ha (33,38 %).

Celkovo najvyššie zastúpenie má orná pôda (604,70 ha), ktorý tvorí až 53,20 % celkovej výmery pôdneho fondu obce Ražňany. Čo sa týka nepoľnohospodárskej pôdy má s výmerou 214,96 ha najväčšie zastúpenie lesný pozemok. V obci nie sú žiadne chmeľnice ani vinice.

Tabuľka 6 Pôdny fond v obci Ražňany v r. 2023

Pôdny fond	Výmera v m²
Celková výmera územia obce	11 366 023
Poľnohospodárska pôda - spolu	7 572 050
Poľnohospodárska pôda - orná pôda	6 047 050
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica	0
Poľnohospodárska pôda - vinica	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	348 357
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad	32 713
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast	1 143 930
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	3 793 973
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok	2 149 645
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha	92 888
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie	614 039
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha	937 401

Zdroj: ŠÚ SR

Fauna, flóra a vegetácia

Geologicko-geomorfologické, orografické, klimatické a pôdne pomery ako i činnosť človeka vplývali a vplývajú na vytváranie vegetácie, hlavne však na rozšírenie vegetačných druhov. Celé záujmové územie patrí do západokarpatskej fytogeografickej oblasti. Na celom území kedysi dominovali lesy. V dôsledku hospodárskej činnosti človeka v minulosti, ale aj v súčasnosti, na mnohých, najmä nižšie položených miestach, sa lesy vyklčovali a premenili na ornú pôdu, lúky a pasienky. Napriek redukcii plôch lesa môžeme zaznamenať bohatú paletu typov lesných porastov. V blízkosti rieky Torysy (východ katastra obce) sa nachádzajú lužné lesy s dominujúcou jelšou. Medzi ďalšie porasty v týchto lesoch patria záružlie močiarny, hviezdica hájna, blyskáč jarný, a pod. Pomerne najväčšie rozšírenie v katastri obce majú karpatské dubovo-hrabové lesy s dominantnou ostricou chlpatou v podraсте, pričom sú

rozšírené aj lipkavec marinkový, kyslička obyčajná, papraď samčia, hrachor čierny a pod. Bukové lesy na vyskytujú len na malej ploche na severe katastra obce. V ich bylinnom podraсте sa spravidla vyskytujú zubačky, lipkavce, veronika horská, a pod. Len na malých roztrúsených fliáčikoch sa nachádzajú dubové a cerovo-dubové lesy.

Pre pomernú odľahlosť si tunajšia príroda zachovala veľa zo svojej pôvodnej podoby. Avšak ani ona neodoláva civilizačnému tlaku a bohatá a krásna príroda je i tu na ústupe, mnohé prvky sa stávajú pomaly minulosťou. Žiadna generácia, ktorá tu žila, neublížila prírode toľko ako súčasníci. Obec ako taká nepatrí do žiadnej chránenej oblasti alebo areálu. Jedinečnosťou obce sa stala Ražňanská lipa (chránený strom). Vyhlásená bola v roku 1989 pre jej vedecký a kultúrnu hodnotu. Je to 25 m vysoká lipa malolistá, s obvodom kmeňa 650 cm.

Terajší stav a skladbu živočíšstva formovalo v jeho vývine viacero biotických i abiotických činiteľov. Živočíšstvo patrí do základného modelu karpatských spoločenstiev, a to do spoločenstiev Západných Karpát s pomerne zachovalou autochtónnou druhovou skladbou. Podstatnú časť tvoria lesné spoločenstvá. Medzi charakteristických a vzácných predstaviteľov týchto biotopov patrí: roháč obyčajný, nosorožtek obyčajný, fúzač alpský a niekoľko druhov bystrušiek, pstruh potočný, salamandra škvritá, mlok karpatský, užovka stromová, bocian čierny atď. V oblasti na okrajoch lesných biotopov a pastvín nachádzame škovránka, sýkorku, stehlíka, piskora, plcha a pod. Veľkú časť katastra obce zaberá kultúrna step (pôvodné i pozmenené biotopy) s rôznymi druhmi a to: kačica, čajka, včelárík zlatý, zajace, bažanty, syseľ, hraboš, srnčia zver atď. Ďalšia skupina živočíšnych druhov obýva urbanizovanú krajinu. Sú to bociany biele, lastovičky, myši, potkany, atď.

Obrázok 9 Potenciálna prirodzená vegetácia obce Ražňany

Zdroj: <https://www.raznany.sk/obsah/charakteristika-obce>

Chránené územia

Za osobitne chránené časti prírody a krajiny sa podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 543/2002 Z. z.“) považujú územia, ktoré sú vyhlásené za chránené územia (územná ochrana) a chránené druhy rastlín a živočíchov (druhovú ochrana). Územná ochrana je ochrana územia v 2. až 5. (najvyššom) stupni ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. Na území, ktorému sa neposkytuje územná ochrana v 2. až 5. stupni ochrany, platí podľa zákona č. 543/2002 Z. z. 1. stupeň ochrany.

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Lipa pri kostole v Ražňanoch je zapísaná v zozname chránených stromov okresu Sabinov.

V k. ú. Ražňany sa nenachádza žiadne chránené vtáčie územie ani územie európskeho významu.

Na území okresu Sabinov sa nachádza *chránené vtáčie územie*: **Čergov a Levočské vrchy**.

V rámci okresu Sabinov sa nachádzajú tieto *Územia európskeho významu*:

Kod lokality	Názov lokality	Kraj	Útvar ŠOP SR
SKUEV0331	Čergovský Minčol	Prešovský kraj	RSOPK Prešov
SKUEV0332	Čergov	Prešovský kraj	RSOPK Prešov
SKUEV0336	Torysa	Prešovský kraj	Správa PIENAP
SKUEV0933	Valalská voda	Prešovský kraj	RSOPK Prešov
SKUEV0942	Bradlové pásmo	Prešovský kraj	RSOPK Prešov
SKUEV0968	Pod Misárňami	Prešovský kraj	RSOPK Prešov

Zdroj: <https://www.sopsr.sk/natura/index1.php?p=4&lang=sk&sec=4&do=search>

Odpadové hospodárstvo

Obec je zodpovedá za nakladanie s odpadmi (Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov), ktoré vznikli na území obce a tieto podrobnosti o nakladaní s odpadmi obec upravuje vo všeobecne záväznom nariadení (VZN). Náklady na činnosti

nakladania s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi hradí obec z miestneho poplatku podľa zákona o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady.

Zber a vývoz komunálneho a separovaného odpadu v obci Ražňany zabezpečuje Marius Pedersen, a.s. Vývoz TKO je zabezpečovaný pravidelne 1 x za 2 týždne a separovaný zber podľa harmonogramu vývozov v obci. Odpad je odvážaný na skládku TKO, ktorá sa nachádza v katastri obce Ražňany. V roku 2023 predstavoval odpad z obce Ražňany celkom: 493,714 t, z toho TKO: Zmesový komunálny odpad: 187,90 t, Objemný odpad: 77,180 t, Drobný stavebný odpad 15,080 t.

Separovaný odpad: Papier: 28,04 t, Sklo: 21,04 t, Plasty: 24,52 t, Kovový odpad: 34,022 t, Elektroodpad: 13,593 t, Biologicky rozložiteľný odpad: 124 t.

Zdroj: OcÚ Ražňany

Základnou podmienkou pre zhodnocovanie odpadov je ich separovaný zber v požadovanom kvalitatívnom a kvantitatívnom rozsahu. Systém separovaného zberu si zvolí obec podľa špecifických potrieb a podmienok územia. V komunálnej sfére je prioritné plánovanie zamerané na zlepšenie technického vybavenia miest a obcí pre separovaný zber odpadov, na efektívnosť zberového systému v obciach a mestách so zabezpečením väčšieho množstva separovaných zložiek komunálneho odpadu a na doriešenie zberu nebezpečných zložiek z komunálneho odpadu. Zníženie zneškodňovania biologicky rozložiteľných odpadov na skládkach odpadov vyvoláva potrebu alternatívnych metód zhodnocovania biologicky rozložiteľných odpadov po ich separovanom zbere.

História obce

Prvá písomná zmienka o usadlosti je z roku 1248, kedy sa spomína ako súčasť panstva hradu Šariš. Zrúnený drevený hrádok, resp. zvyšky po jeho zemných opevneniach, ležia na temene vrchu Býkoš (513 m n. m.). Miestna tradícia nazýva návršie aj "Várhed" – hradný vrch. Na dne priekopy sa našli popri zuhoľnatených trámoch, bronzovej trojlístkovej ozdôbke, hrote zo šípu s napichovacím tŕňom i minca kráľa Belu IV. a úlomky keramiky z 13. storočia. Tieto skutočnosti nasvedčujú vypáleniu hrádka počas tatárskeho vpádu. Pravdepodobne z dvoch usadlostí Nyars a Ardo vznikla postupne obec Ňaršany, ktoré jestvovali už v 11. a 12. storočí (1427 Nyars a Ardo - dve usadlosti, 1428 Ardo-Nyars, 1466 Nyarsardo, 1773 Narssany, 1920 Ňaršany, 1948 Ražňany). Už od roku 1863 sa v obci pestujú povestné "ňaršanské" čerešne v rozsiahlych čerešňových sadoch (Ortvane, Pace).

Zdroj: <https://www.raznany.sk/>

Symboly obce

Symbolmi obce Ražňany sú erb, vlajka obce a pečať.

Blazón erbu: V zelenom štíte na čiernej pažiti vztýčený strieborný zlatorohý čiernokopytý cap ohrýzajúci zlatý prirodzený strom.

Komentár: Prírodný motív, podľa odtlačku historického pečatidla z roku 1786. Prijatý r. 2009.

Dátum prijatia: 13.2.2009

Číslo uznesenia: 3/2009

Signatúra HR SR: R-145/2009.

Autori: Leon Sokolovský, Peter Kónya, Sergej Pančák

Zdroj: https://ives.minv.sk/heraldreg/detail?id_nositel=2504

<https://www.raznany.sk/obsah/symboly-obce>

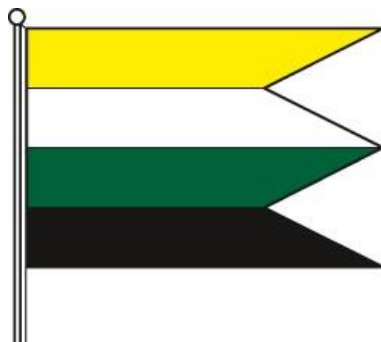
Vlajka obce : Vlajka obce Ražňany pozostáva zo štyroch pozdĺžnych pruhov vo farbách žltej, bielej, zelenej a čiernej. Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Zdroj: Individuálna výročná správa obce Ražňany za rok 2022

Obrázok 10 Erb obce Ražňany

Obrázok 11 Vlajka obce Ražňany

Obrázok 12 Pečate obce Ražňany

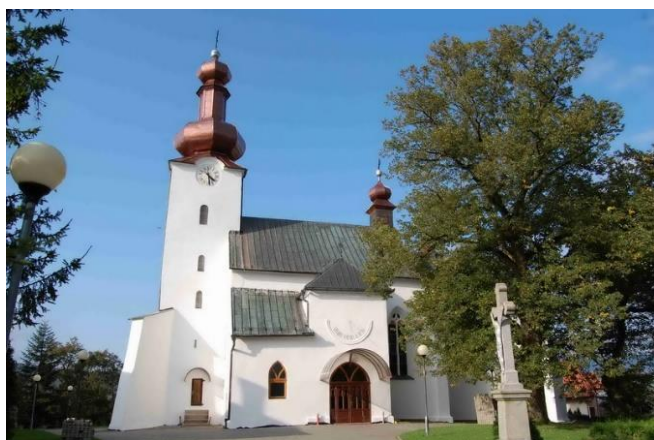
Pamiatky

V katastri obce Ražňany sa nachádzajú nasledujúce národné kultúrne pamiatky evidované v Ústrednom zozname pamiatkového fondu v registri nehnuteľných UZPF:

1. Rímskokatolícky kostol sv. Demetera - č. UZPF - 344/0 - postavený v r. 1510, rozšírený v r.1540 a 1778, obnovený v r. 1908. Jednoduchá gotická stavba s polygonálnym zakončením presbitéria, s príhľou barokovou kaplnkou, sakristiou a renesančnou predsieňou a predstavanou vežou.

2. Park - pri obecnom úrade, o výmere cca 3 ha

Obrázok 13 Rímskokatolícky kostol sv. Demetera

Archeologické lokality

V Centrálnej evidencii archeologických nálezísk SR sú evidované nasledovné archeologické lokality:

1. ***Historické jadro obce*** - výsledok spojenia dvoch stredovekých obcí Ňaršany a Ardov .
2. ***Terasa na pravom brehu Torysy*** v juhovýchodnej časti k. ú. - sídlisko z mladšej (bukovohorská kultúra) a neskorej doby kamennej (badenská kultúra), mladšej doby bronzovej a doby rímskej.
3. ***Lokalita Višňové*** (kóta 348,2) - sídlisko z doby haltštatskej.

Ďalšou významnou kultúrnou pamiatkou, ktorá nie je evidovaná v zozname UZPF je ***sýpka bývalého veľkostatku***, nachádzajúca sa v centre obci pri kostole. Poschodová budova postavená v neskoroklasicistickom štýle na prízemí so slepými arkádami, na poschodí s menšími štvorcovými oknami, z čias okolo r. 1840.

Medzi pamiatky môžeme zaradiť aj jestvujúce ***prícestné kaplnky*** nachádzajúce sa v zastavanom území obce.

Kaštieľ zo 17. storočia spolu s príľahlým parkom odkúpený obcou v roku 1996 od posledného majiteľa Gedeóna Pechyho.

Obrázok 14 Sýpka v obci Ražňany

Zdroj: OcÚ Ražňany

Športové a kultúrne zariadenia

Obec má k dispozícii:

- Areál futbalového ihriska - nachádza sa v zastavanom území obce, plocha areálu 1,05 ha.
- Viacúčelové ihrisko - nachádza sa v parku pri objekte OcÚ, plocha cca 450 m².

V obci Ražňany sa nachádza aj spoločenský pavilón, ktorý slúži na organizovanie obecných a súkromných kultúrnych podujatí.

Spolky a organizácie v obci

- Detský folklórny súbor Hoľanga
- Ňaršanka – folklórna skupina
- FC Ražňany
- Dobrovoľný hasičský zbor
- Klub dôchodcov
- Pozemkové spoločenstvo, združenie bývalých urbaristov a pasienkových spoločností a obyvateľov obce Ražňany.

Významné osobnosti

- Štefan Onderčo (1884 - 1937) - kňaz pôsobiaci v obci Ražňany a národný buditeľ.

Technická infraštruktúra a doprava

Zásobovanie vodou

Obec má verejný vodovod vybudovaný v roku 2011, ktorý je v správe VVS, a. s.

Odvádzanie a čistenie odpadových vôd

Kanalizačná sieť je v obci vybudovaná od roku 2011. Obec nemá vybudovanú samostatnú ČOV. Odpadové vody sú odvádzané do ČOV v Sabinove časť Orkucany.

Energetika a teplofikácia

Postupným začleňovaním Slovenska do európskych štruktúr a rastom nárokov na energetické zdroje so zvyšujúcim sa negatívnym vplyvom na prírodu a životné prostredie, je potrebné v zmysle zásad pre realizáciu územného rozvoja Slovenska energetickú politiku regiónu orientovať nielen na zabezpečenie zdrojov a palív v širšej spolupráci a európskej integrácii, ale s ohľadom na budúci možný stav uprednostňovať ekonomické a ekologické hľadiská zásobovania častí územia energiou a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zabezpečenia celého územia. Paralelne s využívaním energetických zdrojov vytvárať možnosti ekonomického a ekologicky únosného spôsobu využívania obnoviteľných zdrojov, ako doplnkových zdrojov na báze miestnych a regionálnych špecifik a prednostne využívať energetický hydropotenciál v územiach, kde to umožňujú ekologické hľadiská, zvyšovať podiel využívania plynu ako energetického média v územiach v dosahu plynovodov. V štúdiách územného rozvoja a rozvoja jeho funkčných zložiek je nevyhnutné hľadať riešenia úspor energií v sídlení a doporučovať využívanie alternatívnych zdrojov so zohľadňovaním vytvárania územnotechnických podmienok. Hlavným cieľom regionálnej energetickej politiky je rozvoj ekonomiky a zlepšenie, minimálne však udržanie kvality životného prostredia. Súčasťou tejto politiky je postupné vypracovávanie energetických zásad v nasledovných oblastiach využívania obnoviteľných zdrojov: spaľovanie komunálneho odpadu s využitím energie, výhrevne, teplárne na báze biomasy, malé vodné elektrárne, využitie bioplynu alebo skládkového plynu, slnečná a geotermálna energia, náhrada jednoúčelových energetických výrobní kombinovanou výrobou elektriny a tepla.

Zásobovanie elektrickou energiou

V rokoch 1949-1950 bola obec elektrifikovaná. v obci sa nachádzajú aj trafostanica. Domácnosti sú individuálne zmluvne viazané rôznymi dodávateľmi elektrickej energie, ktoré

sú na trhu. Elektrickú energiu pre obecný úrad dodáva spoločnosť Východoslovenská distribučná, a. s., Mlynská 31, 042 91 Košice.

VN sieť: Katastrálnym územím Ražňany prechádza 22 kV vonkajšie nadzemné elektrické vedenie VN - č. 526 Sabinov - Jarovnice, ktoré odbočuje z kmeňového vedenia č.526 Sabinov - Lipany. Pred obcou zo SV strany z neho odbočuje vedenie do obce Uzovský Šalgov. Vedenie Sabinov – Jarovnice je trasované JV obchvatom zastavaného územia sídla. Uvedené VN vedenie je vonkajšie nadzemné, uložené na betónových podperách vodičmi AlFe 70 mm². Obec je v súčasnosti zásobovaná z oboch trás uvedeného 22 kV vedenia. Na vedenie Sabinov - Jarovnice je napojená cez TS1, TS2 a TS4. Z uvedeného vedenia sú napojené aj areály letiska a regionálnej skládky TKO cez vlastné TS. Z vedenia v smere na Uzovský Šalgov je obec napojená cez TS3. Prívody k všetkým uvedeným transformátorom sú vzdušným vedením z vodičov AlFe 70 mm².

NN sieť: Elektrizácia sústava: striedavá 3 /PEN AC 400/230V 50Hz TN-C. Jestvujúce elektrické rozvody nn sú zrealizované vonkajším vedením z vodičov AlFe 35,50 a 70 mm².

Verejné osvetlenie

Jestvujúce verejné osvetlenie je prevedené výbojkovými svietidlami umiestnenými na betónových stožiaroch rozvodu NN siete. V navrhovanej IBV navrhujeme rozvody verejného osvetlenia podzemným 1 kV káblom CYKY-5Cx10mm² so svietidlami na samostatných stĺpoch VO.

Zásobovanie plynom

Obec Ražňany je plynofikovaná od roku 1996. Zásobovanie obce je STL plynovodom trasovaným zo Sabinova pozdĺž cesty III/ 5439. Severne od zastavaného územia prechádza katastrom obce prívodný STL rád do obce Uzovský Šalgov, ktorý sa vypája z prívodného STL vedenia do obce Ražňany pred obcou v k. ú. Sabinov. Distribučné rozvody v obci sú trasované v uličných koridoroch.

Zásobovanie teplom

Zásobovanie teplom v obci je v súčasnosti riešené decentralizovane lokálnymi kotolňami. Palivová základňa je tvorená na 87 % zemným plynom a na 13 % ostatnými médiami (elektrina, tuhé palivá). Významnejšie centrálné zdroje tepla sa v riešenom území nenachádzajú.

Telekomunikačné, mobilné a internetové siete

Obec Ražňany je podľa telekomunikačného členenia zaradená do oblasti RCSI Prešov. Pre zabezpečenie telekomunikačných služieb slúži digitálna telefónna ústredňa v Sabinove. Distribučné rozvody v zastavanom území obce sú prevedené čiastočne úložným káblom vedeným v uličných koridoroch, čiastočne vzdušnými káblovými vedeniami.

Obec je pokrytá signálom všetkých slovenských mobilných operátorov.

Miestny rozhlas (MR)

Obec má zriadený miestny rozhlas, Rozvod je realizovaný po celom území intravilánu obce vzdušnými rozvodmi na oceľových stožiaroch. Ústredňa je lokalizovaná v objekte OcÚ.

Televízny signál (TVS)

Prijem TVS je zabezpečený prostredníctvom individuálnych TV antén z jestvujúceho televízneho vykryvača a individuálne cez satelitné vysielanie. Podľa získaných informácií je kvalita signálu uspokojivá.

Automobilová a autobusová doprava

Obec Ražňany leží na ceste III/3177, ktorá tvorí spojnicu ciest I/68 (Prešov - Lipany) a I/18 (Prešov - Levoča). Vo východnej časti zastavaného územia obce odbočuje z cesty III/3177 cesta III/3178 Ražňany - Uzovský Šalgov a cesta III/3179 Ražňany - Veľký Šariš.

Cesta III/3177 sa na cestu I/68 napája v meste Sabinov vzdialeného cca 2,5 km severovýchodne od obce, a na cestu I/18 v obci Bertotovce vzdialenej cca 10 km juhozápadne od riešenej obce. Ražňany sú na okresné mesto Sabinov napojené prostredníctvom cesty III/3177 v dĺžke cca 2,5 km.

Autobusovú prepravu zabezpečuje spoločnosť SAD priebežnými linkami na trasách Sabinov - Ražňany - Medzany - Prešov, Sabinov - Ražňany – Spišská N.Ves, Sabinov - Rencišov, Sabinov - Hermanovce, Sabinov - Uzovský Šalgov.

Železničná doprava

Riešeným územím neprechádza žiadna železnica. Najbližšia železničná stanica je v meste Sabinov (cca 2,5 km) na trati Prešov – Lipany – Plaveč.

Letecká doprava

V katastri obce sa na jej juhovýchodnom okraji nachádza areál športového letiska, ktoré slúži pre hospodárske a športovo branné účely využívajúce ľahké úžitkové motorové a bezmotorové

lietadlá. Letisko bolo vybudované v roku 1952. Areál letiska je vlastníctvom Aeroklubu Sabinov občianske združenie, ktorý je aj jeho prevádzkovateľom. Súčasťou areálu letiska sú aj hospodárske objekty, slúžiace na garážovanie a údržbu strojov. Plocha areálu letiska 44,73 ha, zastavaná plocha 2 740 m².

Miestne komunikácie (MK)

Na základe dotazníkového prieskumu sa zistilo, že obyvatelia obce Ražňany sú v prevažnej miere spokojní so stavom miestnych komunikácií. Potrebná je rekonštrukcia niektorých MK, ktoré sa poškodili pri výstavbe vodovodu a kanalizácie. Ich úprava prebieha v súlade s finančnými možnosťami obce. V obci Ražňany sú z časti vybudované chodníky, ale je potrebné ich dobudovanie. Využitie štrukturálnych nástrojov Európskej únie sa predpokladá aj na dobudovanie a rekonštrukciu miestnych komunikácií. Miestne komunikácie predstavujú kľúčovú infraštruktúrnú podmienku modernizácie obce a pozdvihnutia jej potenciálu.

Zdroj: Obec Ražňany

Časť A.I - Analýza vnútorného prostredia

Ľudské zdroje

Ľudské zdroje sú základným predpokladom pre zabezpečenie prosperity každého územia.

Tabuľka 7 Údaje o obyvateľoch obce Ražňany SODB 2021

Údaje o obyvateľoch			
Počet obyvateľov spolu:	muži:	ženy:	
1 625	811	814	
Hustota obyvateľstva (ob./km ²):	Štátni občania:	Cudzinci:	
142,97	1 620	4	
Veková štruktúra			
0 - 14-roční:	15 - 64-roční:	65 a viac roční:	Priemerný vek (roky):
333	1 086	206	36,86
Vzdelanie			
základné:	stredoškolské:	vysokoškolské:	Ekonomicky aktívni:
356	710	242	788
Najpočetnejšie náboženské vyznania			
Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike (rímskokatolícka):	bez náboženského vyznania:	Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícka):	
1 308	104	43	
Rodinný stav			
slobodný, slobodná:	ženatý, vydatá:	rozvedený, rozvedená:	vdovec, vdova:
733	774	33	84

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/>

Tabuľka 8 Údaje o domoch v obci Ražňany SOBD2021

Údaje o domoch			
Domy:			
447			
Rodinné domy:		Bytové domy:	
390		2	
Domy vo vlastníctve fyzickej osoby:			
364			
Domy s vodovodnou prípojkou v dome z verejnej siete:	Domy s plynovou prípojkou:	Domy s prípojkou na kanalizačnú sieť:	Obnovené domy:
10	322	355	260

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/>

Tabuľka 9 Údaje o bytoch v obci Ražňany SOBD2021

Údaje o bytoch		
Byty:		
458		
Byty v rodinných domoch:		Byty v bytových domoch:
391		12
Obecné byty:		
4		
Priemerná podlahová plocha bytu (m ²):	Byty s vodovodom zo spoločného zdroja:	Byty vykurované plynom:
122,72	297	303

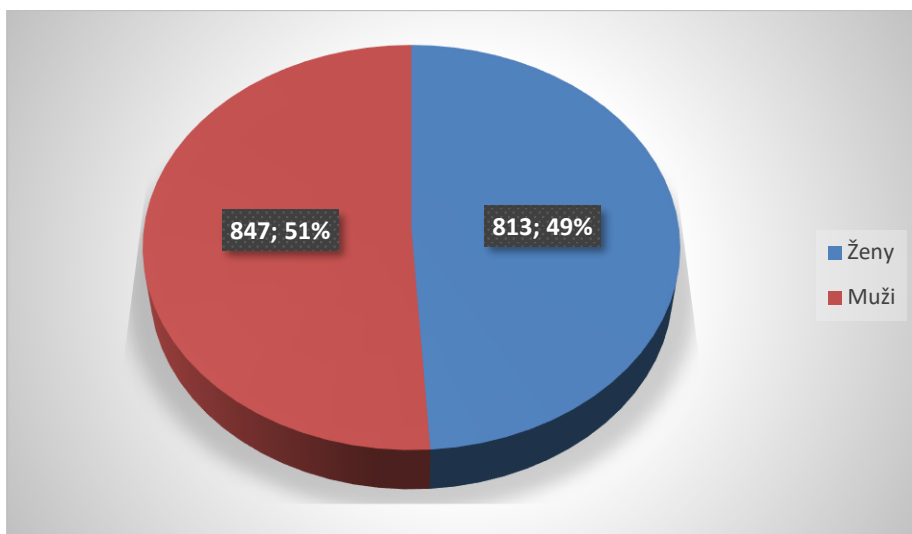
Zdroj: <https://www.scitanie.sk/moja-obec/>

Tabuľka 10 Vývoj počtu obyvateľov v obci Ražňany od roku 2019-2023

Rok	Ženy	Muži	Počet obyvateľov spolu
2023	813	847	1660
2022	816	833	1649
2021	811	830	1641
2020	801	791	1592
2019	793	777	1570

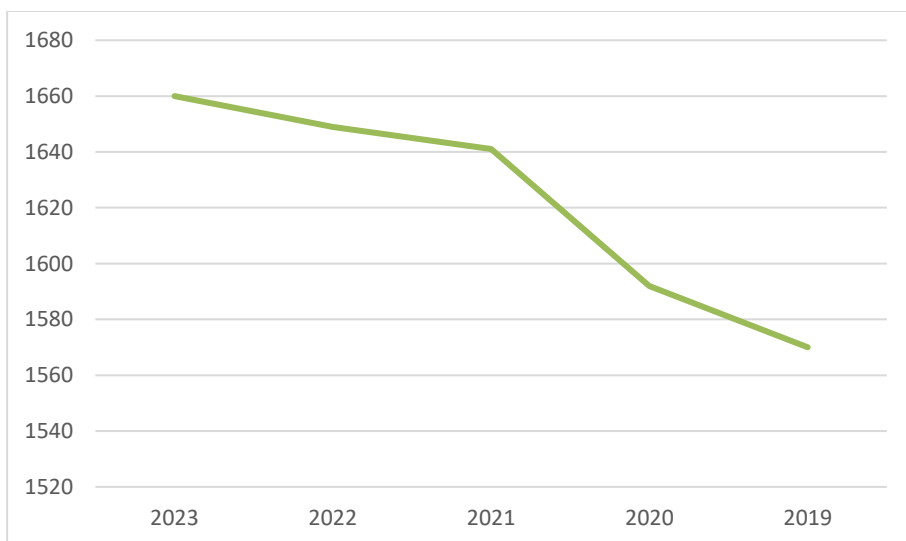
Zdroj: ŠÚ SR

Graf 1 Počet obyvateľov podľa pohlavia v roku 2023 v obci Ražňany

Zdroj: vlastné spracovanie

Graf 2 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2019 - 2023 v obci Ražňany

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 11 Prirodzený prírastok a úbytok obyvateľstva v obci Ražňany od roku 2019-2023

Názov ukazovateľa	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Počet narodených spolu:	11	19	23	13	18
Počet zomretých spolu:	11	10	14	12	8
Prirodzený prírastok/úbytok	0	9	9	1	10

Zdroj: ŠÚ SR

Tabuľka 12 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci Ražňany od roku 2019-2023

Názov ukazovateľa	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Počet prisťahovaných spolu:	47	38	25	41	28
Počet odstťahovaných spolu:	25	25	18	34	27
Migračné saldo spolu:	22	13	7	7	1

Zdroj: ŠÚ SR

Vzdelávanie a školstvo

V obci Ražňany sa nachádza materská škola a cirkevná základná škola sv. Demetra (1.-4. roč.). **Cirkevná základná škola sv. Demetra** – začala svoju činnosť 1.9.2002, navštevujú ju žiaci 1.-4. roč. V školskom roku 2023/2024 navštevuje CZŠ 63 žiakov. Pre telovýchovné účely škola využíva telocvičňu aj viacúčelové ihrisko v blízkom parku. Pre povinnú školskú výchovu na 2. stupni ZŠ slúžia zariadenia v okresnom meste Sabinov. Dochádzková vzdialenosť cca 2,5 km.

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1.7.2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. Obec má vybudované účelové zariadenie MŠ, ktoré pozostáva z 3 pavilónov škôlky a hospodárskeho pavilónu s jedálňou a kuchyňou. Jeden pavilón škôlky je vyhradený pre využívanie na spoločenské akcie verejnosti. MŠ navštevujú deti vo veku od 3 do 6 rokov (v školskom roku 2023/2024 v MŠ je 64 detí). Tá im zabezpečuje predškolské vzdelávanie, šport, pobyt na zdravom vzduchu a vychádzky do prírody

Tabuľka 13 Prehľad počtu žiakov v ZŠ sv. Demetra v Ražňanoch

Rok	Počet žiakov
2022	63
2021	70
2020	68
2019	65
2018	65

Zdroj: ŠÚ SR

Obrázok 15 Budova CZŠ sv. Demetra

Tabuľka 14 Prehľad počtu žiakov v MŠ v Ražňanoch

Rok	Počet žiakov
2022	63
2021	60
2020	48
2019	44
2018	44

Zdroj: ŠÚ SR

Obrázok 16 Budova MŠ v Ražňanoch

Táto časť obsahuje:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát (ďalej len „dátová základňa“) podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31. 12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území (zoznam),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka, syntéza výsledkov),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Analýza príčin a dôsledkov

Cieľom analýzy príčin a dôsledkov je:

- identifikovať problémy,
- nájsť ich príčiny a dôsledky, ktoré z nich vyplývajú.

V obci Ražňany sú identifikované 3 základné problémy:

1. *Nedostatočný stav miestnych komunikácií a chodníkov*
2. *Nedostatočná infraštruktúra na trávenie voľného času*
3. *Nedostatočná environmentálna infraštruktúra*

V nasledujúcom strome problémov je možné vidieť schému jednotlivých problémov, ich súvislostí a dôsledkov.

1. *Nedostatočný stav miestnych komunikácií a chodníkov*

Problém je spôsobený 3 hlavnými príčinami - frekventovanosť dopravy, klimatické podmienky a chýbajúce finančné prostriedky. Vďaka týmto príčinám je potrebné vybudovať nové miestne komunikácie, mosty chodníky, cyklochodníky, či parkoviská a tiež rekonštruovať

miestne komunikácie, chodníky a mosty, aby boli v obci zabezpečené bezpečné podmienky pre cestnú dopravu a tiež pohyb chodcov, či cyklistov.

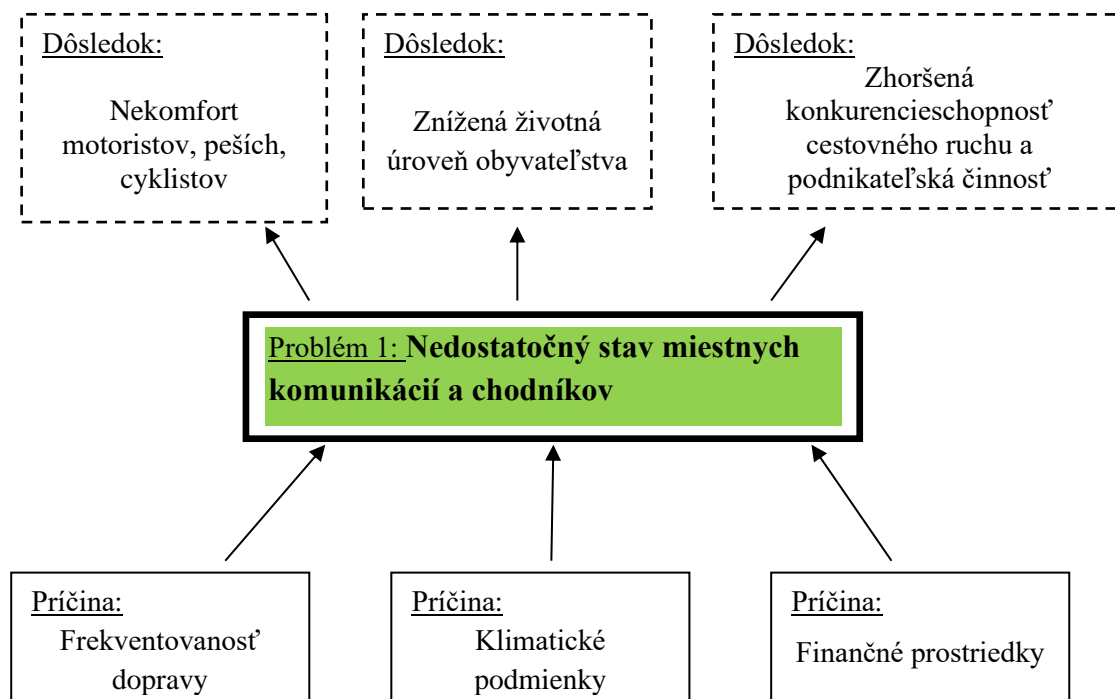
2. Nedostatočná infraštruktúra na trávenie voľného času

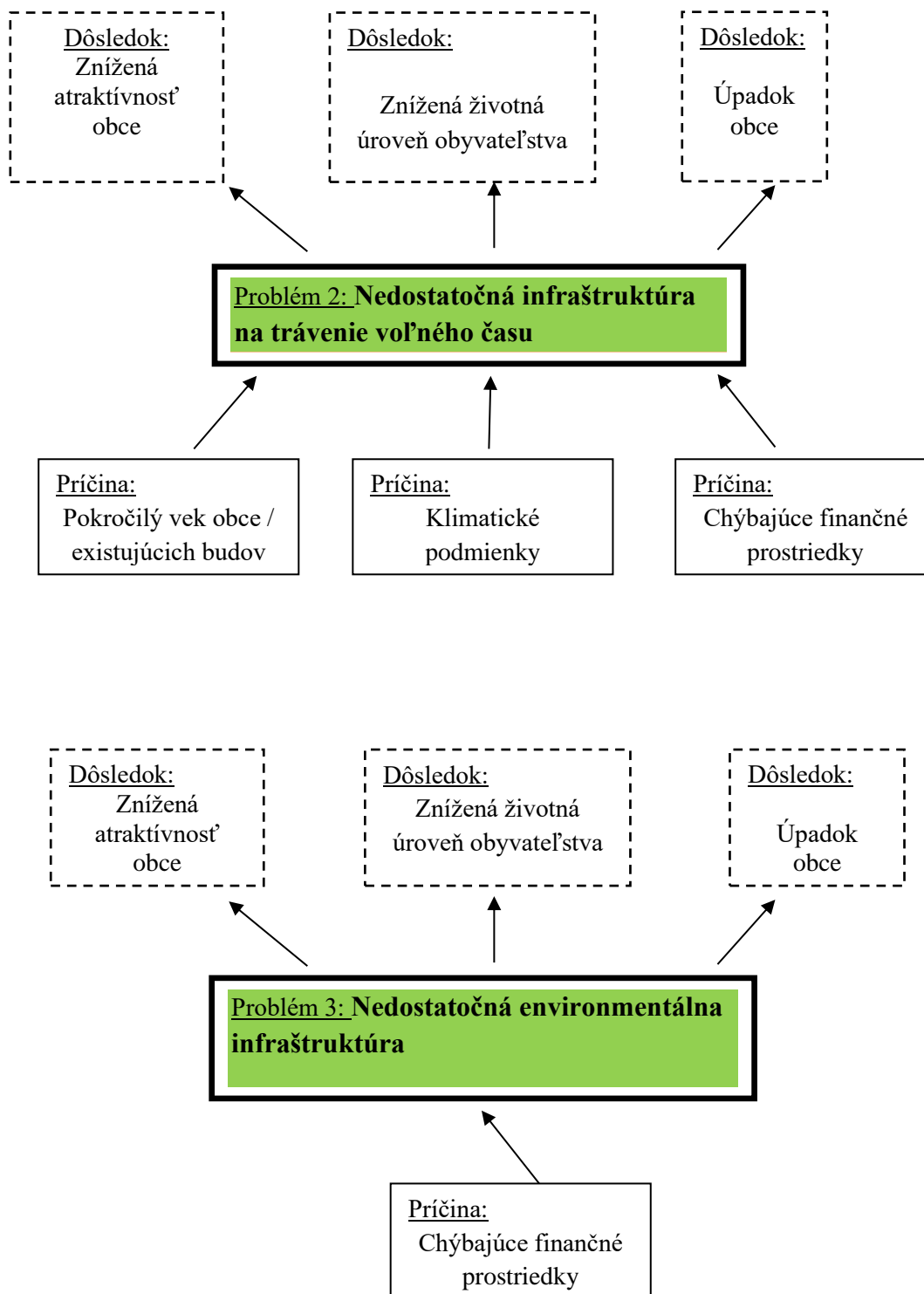
Problém spôsobujú 3 hlavné príčiny - vek obce, klimatické podmienky a nedostatok finančných prostriedkov. Tieto faktory zapríčiňujú, že v obci nie sú dostatočne vybudované oddychové zóny, nie je zrekonštruovaný športový areál. Obec má zámer rozšíriť detské ihriská, vybudovať vyhliadkovú vežu, dom smútku, revitalizovať park NKP, rekonštruovať sýpku a tiež podkrovie kaštieľa a pod.

3. Nedostatočná environmentálna infraštruktúra

Problém spôsobujú 1 hlavná príčina - chýbajúce finančné prostriedky. Je potrebná rekonštrukcia vodovodu a tiež dobudovanie zberného dvora a nákup techniky pre kompostovisko. Vybudovaním environmentálnej infraštruktúry sa zvýši celková životná úroveň obyvateľstva a zabráni sa odchodu mladých ľudí z obce.

Obrázok 17 Schéma stromu problémov

Zdroj: vlastné spracovanie

Hospodárenie obce

Obec Ražňany pri hospodárení musí dodržiavať Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení neskorších zákonov a má mať vypracované a schválené Zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce. Rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce v príslušnom rozpočtovom roku. Rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

Príjmy rozpočtu obce sú:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a je rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu vyššieho územného celku alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na konkrétny účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj:

- a) prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov,
- b) prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení,
- c) návratné zdroje financovania,

d) združené prostriedky.

Tabuľka 15 Príjmy rozpočtu obce Ražňany v EUR

	Skutočnosť k 31.12.2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025
Príjmy celkom	1 042 734,49	1 596 780,00	949 910,00	969 910,00
z toho :				
Bežné príjmy	977 700,15	978 090,00	949 910,00	969 910,00
Kapitálové príjmy	36 714,93	590 790,00	0,00	0,00
Finančné príjmy	28 319,41	27 900,00	0,00	0,00

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/>

Výdavky rozpočtu obce - z rozpočtu obce sa uhrádzajú:

- a) záväzky obce vyplývajúce z plnenia povinností ustanovených osobitnými predpismi,
- b) výdavky na výkon samosprávnych pôsobností obce podľa osobitných predpisov a na činnosť rozpočtových organizácií a príspevkových organizácií zriadených obcou,
- c) výdavky na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy podľa osobitných predpisov,
- d) výdavky spojené so správou, údržbou a zhodnocovaním majetku obce a majetku iných osôb, ktorý obec užíva na plnenie úloh podľa osobitných predpisov,
- e) záväzky vzniknuté zo spolupráce s inou obcou alebo s vyšším územným celkom, prípadne s ďalšími osobami na zabezpečenie úloh vyplývajúcich z pôsobností obce vrátane záväzkov vzniknutých zo spoločnej činnosti,
- f) výdavky vyplývajúce z medzinárodnej spolupráce obce,
- g) úroky z prijatých úverov, pôžičiek a návratných finančných výpomocí,
- h) výdavky súvisiace s emisiou cenných papierov vydaných obcou a na úhradu výnosov z nich,
- i) iné výdavky ustanovené osobitnými predpismi.

Z rozpočtu obce sa môžu poskytovať dotácie PO, ktorých zakladateľom je obec, a to na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce. Obec môže poskytovať dotácie inej obci alebo VÚC, ak zabezpečuje niektoré úlohy pre obec, alebo ak ide o poskytnutie pomoci pri likvidácii následkov živeľnej pohromy, havárie alebo inej podobnej udalosti na ich území.

Tabuľka 16 Výdavky rozpočtu obce Ražňany v EUR

	Skutočnosť k 31.12.2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025
Výdavky celkom	927 930,99	1 594 780,00	749 030,00	758 260,00
z toho :				
Bežné výdavky	821 388,80	865 490,00	741 910,00	751 140,00
Kapitálové výdavky	106 542,19	729 290,00	0,00	0,00
Finančné výdavky	0,00	0,00	7 120,00	7 120,00

Zdroj: <https://www.registeruz.sk/>

Tabuľka 17 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2022

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/ čerpanie výdavkov k 31.12.2022	% plnenia príjmov/ % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	1 551 730,00	1 125 110,00	1 042 734,49	92,68
z toho :				
Bežné príjmy	927 660,00	1 016 380,00	977 700,15	96,19
Kapitálové príjmy	605 990,00	31 410,00	36 714,93	116,89
Finančné príjmy	18 080,00	77 320,00	28 319,41	36,63
Výdavky celkom	1 551 730,00	1 116 390,00	927 930,99	83,11
z toho :				
Bežné výdavky	823 515,00	895 050,00	821 388,80	91,77
Kapitálové výdavky	728 215,00	221 340,00	106 542,19	48,14
Finančné výdavky	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: Individuálna výročná správa obce Ražňany za rok 2022

Významné investičné akcie v roku 2022

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2022:

- a) Rekonštrukcia a modernizácia PZ – v budove OcÚ 5 220,04 EUR
- b) Geometrický plán – Konopná ulica 980,00 EUR
- c) Projektová dokumentácia – rekonštrukcia - Nová ulica 6 000,00 EUR
- d) Rekonštrukcia chodníka – smer Uzovský Šalgov – od zastávky po mostíky 14 982,58 EUR
- e) Rekonštrukcia – mostíky na Ulici Surdok 10 063,78 EUR
- f) Zmena územného plánu 2 450,00 EUR
- g) Nový kamerový systém v obci 3 900,00 EUR
- h) Vybavenie detského ihriska – smer Uzovský Šalgov 6 025,20 EUR
- i) Vybavenie detského ihriska – pri futbalovom ihrisku 5 551,22 EUR

- j) Oddychová zóna – smer Uzovský Šalgov – PD 4 420,00 EUR
- k) Chodník v parku – PD 1 000,00 EUR
- l) Cintorín – chodníky, betónový základ pod pomníky 5 770,81 EUR
- m) Rekonštrukcia a modernizácia vnútorných priestorov MŠ 5 998,00 EUR
- n) Vykurovanie objektov obce tepelnými čerpadlami – MŠ – PD 1 200,00 EUR
- o) Rekonštrukcia a modernizácia plota v MŠ 8 270,56 EUR
- p) Nákup osobného motorového vozidla pre denný stacionár 24 710,00 EUR

Zdroj: Individuálna výročná správa obce Ražňany za rok 2022

Časť A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej implementácia do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (pre Slovenskú republiku išlo o roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom. Od programovacieho obdobia 2007-2013 sa stratégia regionálnej politiky zmenila, keďže sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencie schopné a majú najväčší potenciál rozvoja. Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia. Na územie Slovenskej republiky tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe Koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu. Dôležitým impulzom pre oblasť Prešovského samosprávneho kraja, okresu Sabinov by určite bola podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k uvedenej oblasti. Vzhľadom na predošlé skúsenosti však konštatujeme, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií do najrozvinutejších regiónov Slovenska. Uvedená politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makro polohovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.) prispievajú k nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmami vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity.

Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií na strane druhej. Obec Ražňany leží vo okrese Sabinov v rámci Prešovského samosprávneho kraja, ktorá je na základe skupiny ukazovateľov z hľadiska ľudských zdrojov, ekonomického potenciálu, osobnej vybavenosti a dostupnosti centier kategorizovaná medzi regióny s kumulovanou periférnosťou (periférna oblasť vo všetkých štyroch skupinách ukazovateľov).

Jednou z možností získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne fondy a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne fondy a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z európskych a štrukturálnych fondom hlavným zdrojom financií, bez ktorého samosprávy nemôžu realizovať svoje investičné projekty.

Slovensko môže čerpať Európske štrukturálne a investičné fondy (v skratke "EŠIF") prostredníctvom operačných programov do konca roka 2024 a v prípade PRV do konca roka 2025 z týchto OP:

- OP Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP)
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ)
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP)
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II)
- OP Výskum a inovácie(OP VaI)
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS)
- Technická pomoc
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2025

V programovom období 2021-2027 bude čerpanie prostredníctvom Programu Slovensko. Najväčšia časť investícií bude smerovať na zelené a klimatické ciele, vrátane zvýšenia energetickej bezpečnosti Slovenska. Dôležitá časť zdrojov bude ďalej smerovať na vedu, výskum, podporu inovácií, keďže len inovácie zabezpečia kvalitnejšie pracovné miesta a lepšie platy pre ľudí na Slovensku. Druhý najvyšší objem investícií pôjde do sociálnej oblasti a na vzdelávanie, ktoré je kľúčom k úspechu Slovenska.

Zdroj: www.mirri.gov.sk

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je dôležité vedieť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Cieľom STEEP analýzy je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Faktory, ktoré sa posudzujú v jednotlivých oblastiach môžu byť nasledujúce:

Tabuľka 18 STEEP analýza (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie-starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Dopad ŽP-vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania-aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štandardy na politickej scéne domáce a štrukturálna politika Európskej únie	Organizačná kultúra, zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Bola vypracovaná najmä na základe dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

SWOT analýza (Silné stránky, slabé stránky, príležitosti, ohrozenia)

Cieľom analýzy SWOT je zhodnotenie doterajšieho stavu obce prostredníctvom zhrnutých informácií v analytickej časti. Jedná sa o sumárne zhrnutie silných a slabých stránok obce ako aj možných príležitostí a hrozieb.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Na základe výsledkov SWOT analýzy je možné vytvoriť optimálnu a ideálnu stratégiu pre rozvoj obce.

Tabuľka 19 SWOT analýza ekonomickej oblasti

Ekonomická oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
poloha obce blízkosť okresného mesta – Sabinov blízkosť krajského mesta – Prešov prítomnosť atraktívneho prostredia propagácia obce prostredníctvom internetu a iných komunikačných médií	nedostatočný stav miestnych komunikácií a mostov chýbajú chodníky chýbajú parkoviská poškodené autobusové zastávky málo pracovných príležitostí neopravené kultúrne pamiatky nerozvinutý cestovný ruch jazdí veľa nákladných áut cez obec na skládku a pod.
Príležitosti	Ohrozenia
vybudovanie chodníkov výstavba miestnych komunikácií rekonštrukcia chodníkov a MK oprava mosta výmena autobusových zastávok oporný múr pri obecnom úrade rekonštrukcia sýpky a spevnenej plochy rekonštrukcia podkrovia kaštieľa podpora vytvárania zón pre IBV, zakúpenie pozemkov odklonenie nákladnej dopravy na plánovanú cestu II.tr. Sabinov- Bertotovce potreba využitia verejných zdrojov (EÚ, ŠR) a úverových prostriedkov pri financovaní zámerov obce	poškodzovanie miestnych komunikácií ohrozovanie bezpečnosti a zdravia obyvateľov znehodnotenie obecného majetku nezamestnanosť nepriaznivý ekonomický a sociálny vývoj v spoločnosti, existenčné podmienky pre zabezpečenie rodiny nedostatok finančných prostriedkov určených na rozvoj a renováciu obce

Tabuľka 20 SWOT analýza sociálnej oblasti

Sociálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>zrekonštruovaný kultúrny dom a OcÚ</p> <p>existencia MŠ a CZŠ 1-4 roč. priamo v obci</p> <p>komunitné centrum</p> <p>aktívny futbal v obci</p> <p>existencia spolkov v obci</p>	<p>chýbajúca infraštruktúra pre voľnočasové aktivity pre deti, mládež a starých ľudí</p> <p>nedostupnosť bývania pre mladé rodiny</p> <p>nedostatočne vytvorené podmienky pre IBV</p> <p>absencia domu smútku</p> <p>nedostatočná plocha cintorína</p> <p>poškodené oplotenie MŠ</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>rozšírenie cintorína s oplotením a vybudovanie domu smútku</p> <p>rozšírenie detských ihrísk</p> <p>vybudovanie vyhlídkovej veže</p> <p>výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny</p> <p>zariadenie sociálnych služieb s 24 hod. starostlivosťou</p> <p>dobudovanie denného stacionára</p> <p>rekonštrukcia oplotenia areálu MŠ</p> <p>dopravné ihrisko pri MŠ</p> <p>rekonštrukcia športového areálu</p> <p>úprava a vybudovanie oddychových zón</p> <p>revitalizácia parku NKP</p>	<p>zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva</p> <p>nedostatočná podpora zo strany VÚC a štátu vo sfére občianskej vybavenosti</p> <p>poškodenie majetku obce</p> <p>odchod mladých rodín</p> <p>sociálna izolovanosť detí, obezita</p>

Tabuľka 21 SWOT analýza environmentálnej oblasti

Environmentálna oblasť	
Silné stránky	Slabé stránky
<p>pokojné prostredie</p> <p>krásna príroda</p> <p>zdravé ŽP</p> <p>plynifikácia obce</p> <p>verejný vodovod a kanalizácia v obci</p>	<p>nedobudovaný zberný dvor a vybavenie kompostoviska</p> <p>nedostatočné využívanie obnoviteľných zdrojov energie</p> <p>vyhadzovanie odpadu do prírody</p> <p>všeobecný nezáujem znečisťovateľov na zlepšovaní ŽP a odstraňovaní príčin</p>
Príležitosti	Ohrozenia
<p>dobudovanie zberného dvora</p> <p>obecné kompostovisko - nákup techniky</p> <p>znižovanie znečisťovania ŽP formou zvyšovania úrovne environmentálneho povedomia</p>	<p>nárast množstva vznikajúceho odpadu a riziko vytváranie nepovolených, tzv. divokých skládok</p> <p>znečistenie a poškodzovanie životného prostredia</p> <p>odchod mladých ľudí za lepšími podmienkami</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Časť B - Strategická časť

Strategická časť programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ražňany na roky 2024-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá je založená na komplexnej analýze územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné danosti a špecifiká.

Táto časť obsahuje:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách - oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Pre stanovenie rozvojovej stratégie obce je nevyhnutné rešpektovať varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne. Súčasťou strategickú časti je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti, ako aj v ďalších čiastkových oblastiach.

Ciele a priority (Globálny cieľ, špecifické ciele, priority – hlavné oblasti smerovania podpory)

Hlavným zmyslom tvorby predloženej stratégie je vytvoriť východiskové podmienky (ciele) k zvýšeniu záujmu obyvateľov a samosprávy k tomu, aby sa vlastnými silami snažili o zvýšenie kvality života na základe harmonického rozvoja zdravého životného prostredia, udržiavania prírodných a kultúrnych hodnôt územia a rozvoja hospodárstva.

Vízia obce a strategický cieľ:

Globálny cieľ rozvoja obce Ražňany ako prepojenie analytickej fázy strategického plánovania s plánovacou časťou bol na základe predchádzajúcich analýz a spracovaných charakteristík definovaný nasledovne:

Vízia:

„Obec Ražňany bude príjemným a pokojným miestom pre bývanie s vidieckym rázom, kvalitnou infraštruktúrou, ktorá sa zameriava predovšetkým na potreby svojich obyvateľov a zabezpečuje dostatočné možnosti pre trávenie voľného času.“

Strategický cieľ:

Zvýšenie schopnosti obce rozvíjať sa komplexne, so zámerom zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja obce a so zreteľom na ochranu a tvorbu životného prostredia.

Nasledujúce dva ciele rozvoja vyjadruje hlavné oblasti, v ktorých by sa mala obec v najbližších rokoch rozvíjať a na rozvoj ktorých by sa mala zamerať. Sú prioritami, reprezentujúcimi hlavné oblasti smerovania finančnej a organizačnej podpory zo strany obce.

1. Technická infraštruktúra - Ekonomická oblasť
2. Sociálny rozvoj a šport - Sociálna oblasť
3. Životné prostredie - Environmentálna oblasť

Tabuľka 22 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti

Prioritná oblasť - ekonomická
Cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci
Opatrenie 1.1 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá
Opatrenie 1.2 Optimálna sieť vybudovaných a zrekonštruovaných verejných budov

Špecifický cieľ 1: Zlepšenie základných služieb v obci

Zdôvodnenie: Úlohou tohto cieľa je vybudovať základnú infraštruktúru a zabezpečiť kvalitatívnu a kvantitatívnu úroveň vybavenia zariadení infraštruktúry v obci, ktorá skvalitní život obyvateľom obce a ostatným návštevníkom obce. Infraštruktúra predstavuje kľúčový faktor zabezpečujúci rozvoj obce a vedie k zvýšeniu vidieckej ekonomiky. Dobudovanie a modernizácia infraštruktúry prispieva k zlepšeniu kvality života miestnych obyvateľov a zvýšeniu dostupnosti a atraktívnosti obce (miestne komunikácie, chodníky, mosty, dom smútku a pod.).

Tabuľka 23 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti

Prioritná oblasť - Sociálna
Cieľ 2: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov
Opatrenie 2.1 Bytová politika a starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny
Cieľ 3: Rozvoj kultúrnych, športových a voľno časových aktivít
Opatrenie 3.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry

Cieľ 2: Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov

Demografický vývoj obyvateľstva je spôsobený aj migráciou obyvateľstva za lepšími podmienkami. Z hľadiska starnutia obyvateľstva nastáva vysoký nárast skupín obyvateľstva odkázaných na sociálnu pomoc. Úlohou tohto cieľa je budovať a modernizovať sociálnu infraštruktúru s dôrazom na zvýšenie kvality a efektivity ich služieb. Zároveň je potrebné vytvoriť vhodné podmienky na bývanie, a tak udržať mladú generáciu v obci. Potrebné je zamerať sa hlavne na výstavbu nových nájomných bytov pre mladé rodiny a podporiť individuálnu bytovú výstavbu zakúpením stavebných pozemkov. Dôležitú úlohu zohráva vytvorenie priestoru pre starších ľudí a zabezpečenie kvalitného trávenia voľného času formou rôznych aktivít dobudovaním denného stacionára a vybudovaním zariadenia sociálnych služieb s 24 hod. starostlivosťou.

Cieľ 3: Rozvoj kultúrnych, športových a voľno časových aktivít

Zdôvodnenie: Zlepšenie možnosti voľno časových aktivít detí, mládeže a dospelých podporujúcich zdravý životný štýl. Najväčšími možnosťami pre kontakt a prácu s obyvateľmi do života obce je ich zaangažovanosť aj v oblasti kultúry a športu. Úlohou tohto cieľa je vybudovať sociálnu infraštruktúru s dôrazom na zvýšenie kvality a efektivity ich služieb.

Pre kvalitný vzdelávaco-výchovný proces a zabezpečenie bezpečnosti detí je potrebné vybudovať dopravné ihrisko pri MŠ a zároveň rekonštruovať oplotenie areálu MŠ.

Tabuľka 24 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti

Prioritná oblasť - environmentálna
Cieľ 4: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a dobudovanie environmentálnej infraštruktúry
Opatrenie 4.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva

Špecifický cieľ 4: Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a vybudovanie environmentálnej infraštruktúry

Zdôvodnenie: S narastajúcou životnou úrovňou, vyššou konzumáciou jedla, používaním olejov, rôznych obalov a pod., je dôležité eliminovať vplyv negatívnych zložiek na životné prostredie. Riešenie ochrany a tvorby ŽP vedie k uplatňovaniu separovania odpadov, a tým zníženiu množstva komunálneho odpadu a výskytu nelegálnych skládok. Úlohou tohto cieľa je vybudovanie environmentálnej infraštruktúry a s uplatnením environmentálne vhodných technológií.

Časť C - Programová časť

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť. Obsahom sú opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám.

Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Konkrétne aktivity a opatrenia, ktoré samospráva plánuje realizovať v strednodobom horizonte sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať sú v nižšie uvedených formulároch označené ako „projekt“ .

Opatrenia a aktivity (Opatrenia – súhrn aktivít, aktivity – napomáhanie realizácie priorit)

Tabuľka 25 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí

Opatrenie	Projekt	Prioritná oblasť /oblasť
Opatrenie 1.1 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	Projekt 1.1.1 Vybudovanie/Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a mostov	Ekonomická/envi ronmentálna
	Projekt 1.1.2 Výmena autobusových zastávok	Ekonomická/envi ronmentálna
	Projekt 1.1.3 Odklonenie nákladnej dopravy na cestu II.tr. Sabinov-Bertotovce	Ekonomická/envi ronmentálna
	Projekt 1.1.4 Oporný múr pri obecnom úrade	Ekonomická/envi ronmentálna
	Projekt 1.1.5 Revitalizácia parku NKP	Ekonomická/soci álna/environment álna
	Projekt 1.1.6 Úprava a budovanie oddychových zón	Ekonomická/soci álna/environment álna
Opatrenie 1.2	Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia sýpky a spevnené plochy	Ekonomická/envi ronmentálna

Optimálna sieť vybudovaných a zrekonštruovaných verejných budov	Projekt 1.2.2 Rekonštrukcia podkrovia kaštieľa	Ekonomická/envi ronmentálna
	Projekt 1.2.3 Rozšírenie cintorína s oplotením a výstavba domu smútku	Ekonomická/soci álna/environment álna
Opatrenie 2.1 Bytová politika a starostlivosť o sociálne znevýhodnené skupiny	Projekt 2.1.1 Podpora vytvárania zón pre IBV, zakúpenie pozemkov pre MK a inžinierske siete	Sociálna/ekonom ická
	Projekt 2.1.2 Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny	Sociálna/ekonom ická
	Projekt 2.1.3 Dobudovanie denného stacionára	Sociálna/ekonom ická
	Projekt 2.1.4 Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb s 24 hod. starostlivosťou	Sociálna/ekonom ická
Opatrenie 3.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry	Projekt 3.1.1 Rekonštrukcia oplotenía MŠ	Sociálna
	Projekt 3.1.2 Dopravné ihrisko pri MŠ	Sociálna
	Projekt 3.1.3 Rozšírenie detských ihrísk	Sociálna
	Projekt 3.1.4 Rekonštrukcia športového areálu	Sociálna
	Projekt 3.1.5 Výstavba vyhliadkovej veže	Sociálna
Opatrenie 4.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	Projekt 4.1.1 Dobudovanie zberného dvora	Environmentálna
	Projekt 4.1.2 Obecné kompostovisko – nákup techniky	Environmentálna

Opis rozvojovej stratégie

(Merateľné ukazovatele, finančný plán programu, časový horizont uskutočnenia, zdroje financovania)

Monitorovanie PHSR obce Ražňany sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam. Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov.

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu navrhnutého rozvoja obce je schopnosť obce zabezpečiť financovanie aktivít zameraných na dosiahnutie zámeru.

Na finančné zabezpečenie realizácie programu je možné použiť:

- vlastné zdroje z miestnych daní, podielových daní alebo poplatkov
- zdroje štátneho rozpočtu, štátnych fondov a Prešovského samosprávneho kraja
- prostriedky z fondov Európskej únie
- bankové úvery
- príspevky od fyzických osôb
- dary a pod.

Jednotlivé priority je potrebné realizovať podľa množstva disponibilných zdrojov a v závislosti od náročnosti dosiahnutého efektu a finančnej nákladovosti jednotlivých realizovaných opatrení.

Výška finančných prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít je stanovená len orientačne. Táto časť bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov na ich realizáciu. Taktiež je definované, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať (obecný rozpočet, štátny rozpočet, prostriedky Európskej únie atď.), kto by mal byť žiadateľ a následne sa určili aj predpokladané časové horizonty uskutočnenia.

Tabuľka 26 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov

Projekt / aktivita	Plánované práce	Výsledok / dopad/ukazovateľ
1.1.1 Vybudovanie/Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a mostov	Nová výstavba, resp. rekonštrukcia - podložie, cestné a parkové obrubníky, asfalt, dažďová kanalizácia	km novovybudovaných/rekonštruovaných miestnych komunikácií/ chodníkov/ mostov; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
1.1.2 Výmena autobusových zastávok	4 ks nových autobusových zastávok	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
1.1.3 Odklonenie nákladnej dopravy na cestu II.tr. Sabinov-Bertotovce	Výstavba novej komunikácie	km ciest, počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
1.1.4 Oporný múr pri obecnom úrade	Rekonštrukcia oporného múra	počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu; počet prvkov verejnej infraštruktúry;
1.1.5 Revitalizácia parku NKP	výsadba stromov, zelene, osvetlenie, nové chodníky, mobiliár, amfiteáter	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
1.1.6 Úprava a budovanie oddychových zón	výsadba zelene, mobiliár, detské prvky, osvetlenie, fontána, chodníky	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu počet prvkov zelenej infraštruktúry
1.2.1 Rekonštrukcia sýpky a spevnené plochy	kompletná rekonštrukcia	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet; m2 spevnených plôch; obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
1.2.2 Rekonštrukcia podkrovia kaštieľa	zateplenie strešného plášťa, elektroinštalácia, voda, kanál, podlahy, interiérové vybavenie, priečky, prístupové schodisko	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
1.2.3 Rozšírenie cintorína s oplotením a výstavba domu smútku	rožšírenie cintorína s oplotením a výstavba Domu smútku a rekonštrukcia starého oplotenie cintorína	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
2.1.1 Podpora vytvárania zón pre IBV, zakúpenie pozemkov pre MK a inžinierske siete	zakúpenie pozemkov, vybudovanie miestnych komunikácií a inžinierskych sietí	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
2.1.2 Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny	Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny	počet novovybudovaných bytov; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
2.1.3 Dobudovanie denného stacionára	vonkajšie sadové úpravy, oplotenie, garážové	počet osôb, ktorí budú mať prospech z projektu;

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ražňany na roky 2024 - 2030

	brány, výťah, interiérové dvere a stavebné práce	počet prvkov zelenej infraštruktúry
2.1.4 Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb s 24 hod. starostlivosťou	výstavba zariadenia sociálnych služieb s 24 hod. starostlivosťou	počet osôb, ktorí budú mať prospech z projektu; počet nových služieb
3.1.1 Rekonštrukcia oplotenia MŠ	betónový základ, tvárnice, pozinkované oplotenie	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktorí budú mať prospech z projektu
3.1.2 Dopravné ihrisko pri MŠ	vybudovanie nového dopravného ihriska	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktorí budú mať prospech z projektu
3.1.3 Rozšírenie detských ihrísk	nové prvky pre detské ihriská	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
3.1.4 Rekonštrukcia športového areálu	zavlažovanie ihriska, vyrovnanie hracej plochy, výmena ochranných bariér	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktorí budú mať prospech z projektu
3.1.5 Výstavba vyhliadkovej veže	výstavba novej vyhliadkovej veže	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet osôb, ktorí budú mať prospech z projektu
4.1.1 Dobudovanie zberného dvora	prestrešenie kontajnerov, zateplenie budovy, oprava spevnených plôch, výmena garážových brán s elektrickým pohonom	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu
4.1.2 Obecné kompostovisko – nákup techniky	technika na spracovanie kompostu - premiešavač, drvič biologického odpadu, štiepkovač, traktor, traktorová vlečka	počet prvkov verejnej infraštruktúry; počet obyvateľov, ktorí budú mať prospech z projektu

Časť D - Realizačná a finančná časť

Realizačná časť sa zameriava na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce. Systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

Táto časť obsahuje:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán - vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Akčný plán obce obsahuje predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít, ktoré súvisia s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti ekonomicko-sociálneho rozvoja. Plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Plán obsahuje predpokladané termíny plnenia úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania. Výška nevyhnutných finančných prostriedkov je uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Sumy uvedené v PHSR sú určené odhadom, nakoľko bez spracovania príslušnej projektovej dokumentácie nie je možné určiť presnú sumu kalkulovanú na jednotlivé projekty. Niektoré projekty/aktivity sa budú realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy. Iné budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného a personálneho zabezpečenia.

Zdroje, ktoré sa samospráva pokúsi získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v PHSR sú najmä (ale nie len):

1. bankové úvery
2. rozpočet samosprávneho kraja
3. rozpočet obce (vlastné zdroje)
4. štátne dotácie z účelových fondov (Štátny fond rozvoja bývania, Environmentálny fond...)
5. financovanie z národných projektov (úradu práce, sociálnych vecí a rodiny- AOTP...)
6. európske štrukturálne a investičné fondy
7. účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR

8. neinvestičné fondy, nadácie
9. sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov Európskej únie Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Európskeho sociálneho fondu.

Možnosť získať verejné finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často previazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámernov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov. Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa bude opierať nie len o zdroje obce, národné zdroje, zdroje z európskych štrukturálnych a investičných fondov, zdroje VÚC, súkromné, ale aj ďalšie zdroje. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa po vypracovaní projektovej dokumentácie a bude vychádzať okrem iného aj z procesov verejného obstarávania.

Tabuľka 27 Akčný plán obce Ražňany

Cieľ 1 Zlepšenie základných služieb v obci		Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Opatrenie 1.1 Dostupné a bezpečné miestne komunikácie, chodníky a verejné priestranstvá	Projekt 1.1.1 Vybudovanie/Rekonštrukcia miestnych komunikácií, chodníkov a mostov	2024-2030	1 250 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 1.1.2 Výmena autobusových zastávok	2024-2030	40 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 1.1.3 Odklonenie nákladnej dopravy na cestu II.tr. Sabinov-Bertotovce	2024-2030	30 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 1.1.4 Oporný múr pri obecnom úrade	2024-2030	150 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 1.1.5 Revitalizácia parku NKP	2024-2030	500 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 1.1.6	2024-2030	250 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR

	Úprava a budovanie oddychových zón			
Opatrenie 1.2 Optimálna sieť vybudovaných a zrekonštruovaných verejných budov	Projekt 1.2.1 Rekonštrukcia sýpky a spevnené plochy	2024-2030	1 200 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 1.2.2 Rekonštrukcia podkrovia kaštieľa	2024-2030	300 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 1.2.3 Rozšírenie cintorína s oplotením a výstavba domu smútku	2024-2030	650 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
Cieľ 2 Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov		Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Opatrenie 2.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry	Projekt 2.1.1 Podpora vytvárania zón pre IBV, zakúpenie pozemkov pre MK a inžinierske siete	2024-2030	100 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 2.1.2 Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny	2024-2030	400 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 2.1.3 Dobudovanie denného stacionára	2024-2030	180 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 2.1.4 Vybudovanie zariadenia sociálnych služieb s 24 hod. starostlivosťou	2024-2030	700 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
Cieľ 3 Rozvoj kultúrnych, športových a voľno časových aktivít		Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Opatrenie 3.1 Vybudovanie kultúrnej a športovej infraštruktúry	Projekt 3.1.1 Rekonštrukcia oplotenia MŠ	2024-2030	80 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 3.1.2 Dopravné ihrisko pri MŠ	2024-2030	60 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 3.1.3 Rozšírenie detských ihrísk	2024-2030	40 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR,
	Projekt 3.1.4 Rekonštrukcia športového areálu	2024-2030	100 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 3.1.5 Výstavba vyhlídkovej veže	2024-2030	70 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR,

Cieľ 4 Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie a dobudovanie environmentálnej infraštruktúry		Časový horizont realizácie	Predpokladaný rozpočet €	Zdroje financovania
Opatrenie 4.1 Ekonomický a ekologický systém odpadového hospodárstva	Projekt 4.1.1 Dobudovanie zberného dvora	2024-2030	200 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR
	Projekt 4.1.2 Obecné kompostovisko – nákup techniky	2024-2030	150 tis.	rozpočet obce, ŠF EÚ, ŠR

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Vypracovaním a schválením PHSR plní obec základný princíp regionálnej politiky. Týmto princípom je princíp programovania. Implementácia konkrétnych projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétne osoby, ktoré budú predmetné projekty/aktivity uskutočňovať a preberať za ich realizáciu zodpovednosť. Vzhľadom na nedostatok interných obecných pracovníkov je predpoklad využitia externých odborníkov na zastrešenie konkrétnych projektov a aktivít.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je obecné zastupiteľstvo. Výkonným orgánom PHSR na úrovni obce je starosta obce. Starosta zodpovedá za celý systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Administratívne zabezpečenie PHSR je nevyhnutným predpokladom jeho plnenia. Realizácia PHSR si vyžaduje systematickosť vo všetkých postupoch od prípravy až po realizáciu. Zastupiteľstvo každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Systém monitorovania a hodnotenia

Hlavným cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií a reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Ak bude systém monitorovania a hodnotenia dobre nastavený, týmto dôsledkom môže dôjsť k prípadnej zmene spôsobu realizácie PHSR a podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Monitorovanie programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Výstupom monitorovania PHSR je monitorovacia správa za príslušný rok v rámci implementácie projektov z európskych štrukturálnych fondov.

Tabuľka 28 Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/periodicita
Strategické hodnotenie	Najskôr v roku 2025	Podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	V prípade potreby	Kontrola súladu PHSR s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2025	Téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	V prípade potreby	Pri značnom odklone od stanovených cieľov, pri návrhu na opravu a doplnenie PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2025-2030	Na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, auditu, pripomienok poslancov

Záver

Tabuľka 29 Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<ul style="list-style-type: none"> – <u>Názov:</u> Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ražňany na roky 2024-2030 – <u>Štruktúra dokumentu:</u> dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a regionálneho rozvoja
Spracovanie	<ul style="list-style-type: none"> – <u>Forma spracovania:</u> Spracovanie PHSR vykonala obec svojpomocne, na základe externého odborného poradenstva.
Schválenie	<ul style="list-style-type: none"> – <u>Návrh na uznesenie zastupiteľstva:</u> „Obecné zastupiteľstvo v Ražňanoch schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ražňany na roky 2024 - 2030“

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy PHSR

- Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR
- Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek a obrázkov

Príloha č. 1 - Zoznam skratiek použitých v PHSR

a.s.	Akciová spoločnosť
cm	Centimeter
CZŠ	Cirkevná základná škola
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	Európska únia
ha	Hektár
IBV	Individuálna bytová výstavba
KD	Kultúrny dom
km	Kilometer
KÚ	Katastrálne územie
m ²	Meter štvorcový
MK	Miestne komunikácie
MR	Miestny rozhlas
MŠ	Materská škola
NKP	Národná kultúrna pamiatka
OcÚ	Obecný úrad
OP	Operačný program
PHSR	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
SAD	Slovenská autobusová doprava
SODB	Sčítanie obyvateľov, domov a bytov
ŠF	Štrukturálne fondy
ŠR	Štátny rozpočet
ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
TVS	Televízny signál
VÚC	Vyšší územný celok
VVS	Východoslovenská vodárenská spoločnosť
VZN	Všeobecne záväzné nariadenie
ZŠ	Základná škola
ŽP	Životné prostredie

Príloha č. 2 - Zoznam tabuliek

Tabuľka 1 Dôležitosť vypracovania PHSR.....	7
Tabuľka 2 Zámer spracovania PHSR.....	7
Tabuľka 3 Harmonogram spracovania PHSR.....	8
Tabuľka 4 Základné charakteristiky obce Ražňany	9
Tabuľka 5 Základné polohopisné údaje obce Ražňany.....	9
Tabuľka 6 Pôdny fond v obci Ražňany v r. 2023.....	16
Tabuľka 7 Údaje o obyvateľoch obce Ražňany SODB 2021.....	27
Tabuľka 8 Údaje o domoch v obci Ražňany SOBD2021.....	28
Tabuľka 9 Údaje o bytoch v obci Ražňany SOBD2021.....	28
Tabuľka 10 Vývoj počtu obyvateľov v obci Ražňany od roku 2019-2023	29
Tabuľka 11 Prírodný prírastok a úbytok obyvateľstva v obci Ražňany od roku 2019-2023.....	30
Tabuľka 12 Prírastok obyvateľstva sťahovaním v obci Ražňany od roku 2019-2023	30
Tabuľka 13 Prehľad počtu žiakov v ZŠ sv. Demetra v Ražňanoch.....	31
Tabuľka 14 Prehľad počtu žiakov v MŠ v Ražňanoch.....	31
Tabuľka 15 Príjmy rozpočtu obce Ražňany v EUR	36
Tabuľka 16 Výdavky rozpočtu obce Ražňany v EUR	37
Tabuľka 17 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2022.....	37
Tabuľka 18 STEEP analýza (analýza externého prostredia).....	41
Tabuľka 19 SWOT analýza ekonomickej oblasti.....	43
Tabuľka 20 SWOT analýza sociálnej oblasti	44
Tabuľka 21 SWOT analýza environmentálnej oblasti	45
Tabuľka 22 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v ekonomickej oblasti	47
Tabuľka 23 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v sociálnej oblasti.....	48
Tabuľka 24 Prehľad špecifických cieľov a opatrení v environmentálnej oblasti.....	49
Tabuľka 25 Prehľad opatrení a projektov podľa prioritných oblastí.....	50
Tabuľka 26 Tabuľka ukazovateľov výsledkov, dopadov	53
Tabuľka 27 Akčný plán obce Ražňany	56
Tabuľka 28 Plán hodnotenia a monitorovania	59
Tabuľka 29 Schválenie PHSR.....	60

Príloha č. 3 – Zoznam grafov

Graf 1 Počet obyvateľov podľa pohlavia v roku 2023 v obci Ražňany	29
Graf 2 Vývoj počtu obyvateľov v r. 2019 - 2023 v obci Ražňany	29

Príloha č. 4 - Zoznam obrázkov

Obrázok 1 Poloha obce Ražňany na mape Slovenska.....	10	
Obrázok 2 Kataster obce Ražňany	10	
Obrázok 3 Letecká snímka obce Ražňany.....	11	
Obrázok 4 Budova Obecného úradu Ražňany.....	11	
Obrázok 5 Geomorfologické jednotky okresu Sabinov	12	
Obrázok 6 Vodná sieť obce Ražňany	13	
Obrázok 7 Klimatické oblasti okresu Sabinov	14	
Obrázok 8 Pôdne typy okresu Sabinov	15	
Obrázok 9 Potenciálna prirodzená vegetácia obce Ražňany	17	
Obrázok 10 Erb obce Ražňany	Obrázok 11 Vlajka obce Ražňany	20
Obrázok 12 Pečate obce Ražňany	20	
Obrázok 13 Rímskokatolícky kostol sv. Demetera	21	
Obrázok 14 Sýpka v obci Ražňany	22	
Obrázok 15 Budova CZŠ sv. Demetra	31	
Obrázok 16 Budova MŠ v Ražňanoch	31	
Obrázok 17 Schéma stromu problémov	33	